

Hembygdsbladet

Årgång 17, nummer 2
Maj 2015

Enhörna Hembygdsförenings
informationskrift

NATIONALDAGSFIRANDE

Lördag den 6 juni kl. 16.00 (Obs tiden!) är det samling vid Enhörna Hembygdsmuseum för årets firande av nationaldagen. Vid museet kommer vi att ha en fanborg och det blir tal samt sång och musik. Medtag gärna kaffekorg och njut av en härlig försommarekväll tillsammans med andra enhörnabor. Vi kommer också att ha korvförsäljning. Museet öppnar för säsongen!

V Ä L K O M M E N

Enhörna Hembygdsmuseum

Öppet Söndagar 13 - 16 (6 juni - september)

Besök vårt Hembygdsmuseum vid
Överenhörna kyrka.
Njut av miljön och spännande utställningar
Kaffeservering i syrenbersån
Lekplats för barnen.

Fri entré - alla är välkomna

Vår museiintendent Olle Karlsson:

Förra året blev mycket framgångsrikt. Utöver många "vanliga" besökande så växer antalet grupper som kommer. Det är föreningar, företag, kompisgäng, skolklasser och andra som lägger sina möten i museet där de tar en kopp kaffe och får information.

En stadigt växande grupp är barnfamiljer, vår traktor och lekstuga lockar till lek utomhus och gamla skolsalen sätter fantasin i rörelse.

Förra säsongen provade vi med några temasöndagar. Under ordinarie öppethållande berättade och visade vi saker inom olika ämnen. Det var bland annat tyger, beklädnad och skolor. Temamötena blev så populära att vi fick genomföra fler sådana på kvällstid. Den satsningen kommer vi att fortsätta med och under sommaren och hösten planerar vi att genomföra ett antal temadagar. Tider och plats är ännu inte fastlagda men i LT under föreningsnytt och på vår hemsida kommer mer information.

Vår utställning om tegeltillverkningen i Enhörna är åter under ombyggnad. Nu koncentrerar vi oss på att visa miljöer från Sandvikens tegelbruk.

Vår permanenta fotoutställning växer hela tiden. Vi får in foton på skolklasser, konfirmationer, arbetsmiljöer, byggnader m.m. Närmare 1500 foton finns uppsatta och dokumenterade i vår fotosal.

Arbetet med att skapa ett separat Husabymuseum fortsätter. Det gamla skoldasset (den röda boden vid traktorn) håller på att omformas till en spännande utställningslokal där **Kungsgården Husaby-Enhörna** ska presenteras.

Vår mycket uppskattade satsning på att visa kvinnomiljöer fortsätter. Till sommaren öppnar vi en utställning om konservering, se separat artikel.

Vi har fått önskemål från besökande om att förenkla framkomligheten kring museet. Problemet har varit att personer i rullstol eller med rollator fastnar i det mjuka gruset som ligger framför skolorna. Det är nu åtgärdat och ett fastare underlag är utlagt framför båda skolorna.

Avslutningsvis vill jag tacka alla frivilliga som ställt upp och jobbat för att utveckla vårt museum till att bli ett naturligt utflyktsmål för alla som har intresse av vår hembygd.

Välkommen till vårt museum i sommar.

/Olle

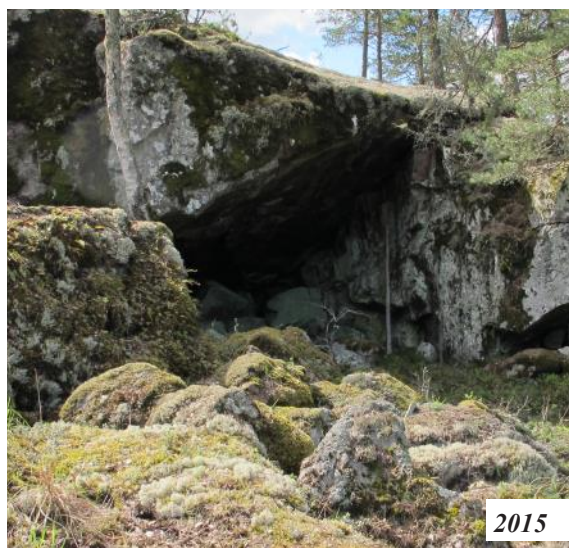

Olle Karlsson

Sakris grotta (rövärgrottan)

Zachrisberg, ett berg norr om vägen till Bastmora. På dess östra sida finnes en kula, som ingår cirka sex alnar djupt i berget. De äldsta i socknen omtala 1825, att de av sina föräldrar hört berättas, att under deras fäders tid, röfvare skall däri haft sitt tillhåll. Efter dem skall ännu för 30 år sedan ha varit i behåll en gärdesgård som betäckt hålans ingång. I väggen skall ännu finnas jernkrokar insatta. (Ur Westins samlingar).

Grottan är svår att finna. Stenar har fallit ner från taket och täcker en stor del av grottans golv. Idag är öppningen c:a 7 m bred och 3 m hög. Djupet är 6 m, järnkrokarna är borta. Läs mer i den kommande skriften **Ekeby - igår och idag**

2015

Enhörnas konserveringshistoria

Som en del i vår satsning att visa kvinnomiljöer från förr kommer vi att skapa en utställning om konservering förr i tiden.

Vår konserveringsgrupp, Kicki Lindqvist, Lena Björk och Mona Elveskog har sökt upp och pratat med enhörnabor som berättat om konservering i det gamla Enhörna. I Nöttesta besökte man Inga och Anders Andersson som visade sin källare med

Kicki, Anders och Inga i matkällaren

mängder av egenhändigt inlagda konserver. Vill ni se källaren så kommer en del av den att byggas upp i utställningen.

Marianne och Arnold Wahlstedt i Stjärna berättar om saltning och rökning av fläskkött:

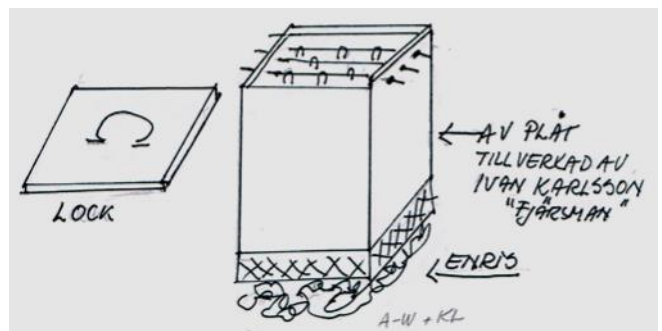
Några veckor innan jul var det slakt. Skinkan

måste saltas innan den röktes. I en **salttina** blandades en lake som bestod av vatten, salt, socker och salpeter (har en konserverande verkan och ger en röd ton). Skinkan lades ner i salttinnan och fick ligga där några veckor.

Därefter måste man vattna ur skinkan, dvs låta den ligga i vatten i en **fläsktina** (träkar med lock) några dagar. Nu var det klart för rökning.

Skinkan hängdes upp i en rök av plåt (se bild nedan). Under röken placerades stenar och hackat enris, som sedan tändes på. Det fick inte brinna ordentligt, det viktiga var röken från enriset. Skinkan fick hänga i röken över natten. Fruarna turades om att passa elden.

När skinkan var färdigrökt, lagrades den i spannmål. Den kunde också läggas i en linnepåse, som hängdes upp på vinden.

TACK till alla som hört av sig och lämnat bidrag till vår utställning om konservering! Tänk vad länge man kan bevara bär, frukt, grönsaker, svamp, kött, ägg m m genom att konservera. VÄLKOMNA till museet, där ni kan titta på vår utställning och få veta lite mer om konservering.

/konserveringsgruppen Kicki, Lena, Mona

Spökar det i Enhörna?

Ja, vi är i alla fall några som tror det. Under sommaren planerar Enhörna Teaterförening att hålla en studiecirkel med träffar under juli och augusti där vi har prova-på-teater. Vi leker och tränar oss i att stå på scen framför publik. Det hela är tänkt att utmynna i en redovisningskväll i början av september där spökhistorier och andra spännande berättelser från Enhörna är temat. Insamling av "spökhistorier" kommer att ske under sommaren, se hembygdsföreningens program i LT. Intresseanmälan till studiecirkeln görs till chriiss@falkhem.se

Dags att spegla **KÖRVERKSAMHETENS** överbryggande, samlande och tankeväckande roll! Hur gammal är vår kör egentligen? Vilken betydelse har Enhörna Kyrko- och Hembygdskör haft, och har, för vår bygd, för nya och gamla enhörnabor, för andra lyssnare och för körmedlemmar genom tiderna? Vi är några, som har eller har haft koppling till körens verksamhet, som nu söker mer stoff till en skrift inom Hembygdsföreningens satsningar, genom att ta del av era personliga minnen, berättelser, bilder och faktauppgifter om Enhörnakören förr och nu. **ALLA BIDRAG MOTTAGES MED VARM TACKSAMHET**
Kontakt: Birgitta Allmo tfn 08-55042107, Mobil 070-2238646, Email b.allmo@telia.com

Rapport från årsmötet 2015

En vacker försommardag, söndag eftermiddag och ändå kom närmare 50 personer till årsmötet. Gunnar Lindqvist och Christer Björk ledde förhandlingarna med fast hand.

Medlemsavgiften som legat still i 8 år föreslogs av styrelsen att höjas med 50:-. Stämman godkände förslaget vilket innebär att avgiften för nästa år blir 150:- för enskild och 200:- för familj.

Efter förhandlingarna blev det kaffe och lottdragning som inbringade c:a 3.000:- till föreningen.

Mötet avslutades med att Anne-Marie Andersson berättade om arbetet med att ta fram en skrift om Ekeby gods, **Ekeby - igår och idag**, som planeras komma ut till sommaren.

/Leif

Vår kassör Anders Östensson redovisar föreningens ekonomi. Intrasserade åhörare är mötesordförande Gunnar Lindqvist och sekreterare Christer Björk

Kyrkvandringen 2015

fantastiskt väder, närmare 40 deltagare, många som deltog för första gången. Vandringen startade vid Vallaskolan och via Friluftsgården, Knösen, Varnberga, Varneby, Jursta, Ekensbergs hästanläggning anlände man till Bygdegården. Under färden berättade "enhörna-infödingarna" Olle och Ann-Charlotte tillsammans med andra enhörnabor om intressanta platser utmed vägen. Vid Varneby gjorde man ett lite längre stopp för intagande av såväl lekamlig som andlig kost. En tankeväckande paus i en fantastisk miljö! Vid målet i Bygdegården fanns tid att samla sig inför avslutningen i den nyrenoverade Överenhörna kyrka.

Tack Ann-Charlotte, Maria, Olle och alla deltagare för ännu en oförglömlig kyrkovandring!

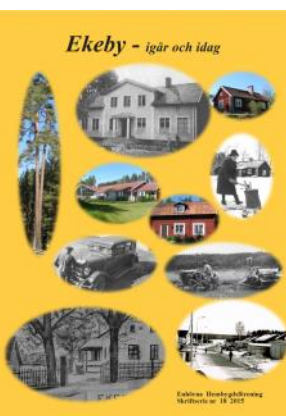
/kyrkvandraren

Avfärd från Vallaskolan

Rast vid Varneby

Vår nya skrift :

Ekeby - igår och idag håller på att färdigställas. Ambitionen är att vi ska presentera den i samband med säsongstarten 6:e juni. Där kan du bl.a. läsa om de olika torpen som hörde till gården, folktro, skrönor, sägner och ett avsnitt om den riksberömda mordbranden 1870.

ÅNGFARTYGET MARIEFRED 2015

TURLISTA STOCKHOLM-MARIEFRED

6 juni-14 juni trafik lördagar och söndagar.
19 juni-23 augusti trafik tisdagar-söndagar (ingen trafik den 16 augusti).
29 augusti-12 september trafik lördagar och söndagar.
Tilläggsplats i Stockholm: Klara Mälarstrand invid Stadshusbron.

10.00	Från STOCKHOLM	Till	20.00
11.50	↓ Sandviken	↑	17.50
12.25	↓ Enhörna-Ekensberg	↑	17.30
13.30	Till MARIEFRED	Från	16.30

Enhörna Hembygdsförenings styrelse:

Leif Tellestedt, ordförande
Olle Karlsson, vice ordf.
Britt-Mari Gylefors, sekr.
Anders Östensson, kassör
Anne-Marie Andersson
Mona Elveskog
Lena Björk
Kicki Lindqvist
Bengt Johansson

tel: 550 447 05 (leif.tellestedt@telia.com)
tel: 550 440 37 (olov.karlsson@live.se)
tel: 550 421 30 (b.gylefors@telia.com)
tel: 070 6871581 (andersostensson@hotmail.com)
tel: 550 420 16 (anne-marie.majhem@telia.com)
tel: 550 420 28 (elveskog@telia.com)
tel: 550 490 63 (lena.x.bjork@telia.com)
tel: 550 440 50 (kickilindqvist@spray.se)
tel: 550 441 62 (iobjohansson@c-sam.nu)

Box 39, 151 96 Enhörna, Medlemsavgiften är 100/150:-/år (enskild/familj), Plusgiro 23 89 45-0

Hembygdsmuseet hålls öppet söndagar juni-sep, 13.00 - 16.00. Tag kontakt med någon i styrelsen om du vill besöka museet vid annan tidpunkt. Besök föreningens hemsida: www.hembygd.se/enhorna-hembygdsforening

